

uchyteliv inozemnykh mov [Use of digital technologies in linguistic and methodological training of future foreign language teachers]. Naukovyi visnyk Informatsiini tekhnolohii ta zasoby navchannia. №2(88). S. 38-55 DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4654> [in English]

5. Iatsenko, S. L. (2025). Tsyfrovizatsiia osvithnoho protsesu zakladiv osvity yak aktualna naukovo-pedahohichna problema [Digitalization of the educational process of educational institutions as a relevant scientific and pedagogical problem]. Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Pedahohichni nauky. № 121. S. 46-60 DOI: 10.35433/pedagogy.2(121).2025.4. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧАЙКОВСЬКА Ульяна – асистент кафедри української мови Закладу вищої освіти «Подільський державний університет».

Наукові інтереси: Наукові інтереси автора зосереджені на дослідженні методичних аспектів інтеграції цифрових технологій в освітній процес, зокрема ефективних педагогічних стратегій їх використання для підвищення якості навчання та розвитку цифрової компетентності здобувачів освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHAIKOVSKA Uliana – Assistant of the Department of Ukrainian Language Higher Education Institution «Podillia State University».

Scientific interests: The author's research interests focus on studying the methodological aspects of integrating digital technologies into the educational process, particularly effective pedagogical strategies for their use in improving learning quality and developing learners' digital competence.

Стаття надійшла до редакції 03.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 12.01.2026 р.

УДК 378.147:37.013.42

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-361-366

ДЕРЕНІЮК Мар'яна –

доктор філософії, асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6914-8797>

e-mail: mariana.dereniuk@cnu.edu.ua

ПАСКА Тарас –

доктор філософії, асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4579-388X>

e-mail: taras.paska@cnu.edu.ua

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГУ ЯК ІНТЕРАКТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

У статті здійснено теоретико-методичне обґрунтування використання тренінгу як інтерактивної педагогічної технології у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців професійної освіти. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю оновлення змісту та методичного забезпечення освітнього процесу в умовах цифровізації, інтеграції в європейський освітній простір та зростання вимог до рівня сформованості професійної компетентності здобувачів освіти.

На основі аналізу наукових джерел узагальнено підходи до трактування поняття «тренінг» у сучасному педагогічному дискурсі, що дозволило уточнити його сутнісні характеристики як інтерактивної технології навчання, спрямованої на організацію активної, практико-орієнтованої діяльності здобувачів освіти, побудованої на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії, моделювання професійних ситуацій та рефлексивного осмислення досвіду.

У дослідженні визначено та схарактеризовано організаційно-методичні засади реалізації тренінгових технологій у системі професійної підготовки, зокрема обґрунтовано доцільність їх поетапної інтеграції в освітній процес (мотиваційний, актуалізаційний, діяльнісний, рефлексивний, оціночний етапи), розкрито змістове наповнення кожного етапу, відповідні методи та очікувані результати навчання. Доведено, що поетапна організація тренінгового навчання забезпечує цілісність освітнього процесу, сприяє інтенсифікації пізнавальної діяльності та формуванню здатності до самостійного прийняття професійних рішень.

Обґрунтовано педагогічний потенціал тренінгу як засобу формування професійних, комунікативних і рефлексивних компетентностей, а також розвитку гнучких навичок (soft skills) майбутніх фахівців. Конкретизовано методичні аспекти реалізації тренінг-курсу «Технології і методика професійної освіти», що передбачає інтеграцію інтерактивних методів навчання та використання цифрових інструментів в освітньому процесі. Практичну значущість дослідження становить можливість застосування запропонованих підходів у закладах вищої та професійної освіти з метою підвищення ефективності професійної підготовки здобувачів освіти.

Перспективи подальших наукових розвідок пов'язано з розробленням критеріїв і показників оцінювання результативності тренінгових технологій, а також дослідженням особливостей їх застосування в умовах цифрового та змішаного навчання.

Ключові слова: тренінг; інтерактивна педагогічна технологія; професійна освіта; професійна підготовка; майбутні фахівці; педагогічні технології; soft skills; цифровізація освіти.

DERENIUK Mariana –

Doctor of Philosophy (PhD), Assistant of the Bohdan Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6914-8797>
e-mail: mariana.dereniuk@cnu.edu.ua

PASKA Taras –

Doctor of Philosophy (PhD),
Assistant of the Bohdan Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4579-388X>
e-mail: taras.paska@cnu.edu.ua

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR THE USE OF TRAINING AS AN INTERACTIVE LEARNING TECHNOLOGY IN THE PREPARATION OF FUTURE VOCATIONAL EDUCATION PROFESSIONALS

The article provides a theoretical and methodological substantiation of the use of training as an interactive learning technology in the process of professional training of future specialists in vocational education. The relevance of the study is determined by the need to update the content and methodological support of the educational process in the context of digitalization, integration into the European educational space, and increasing demands for the level of professional competence of students.

Based on the analysis of scientific sources, approaches to interpreting the concept of “training” in contemporary pedagogical discourse are generalized, which made it possible to clarify its essential characteristics as an interactive learning technology aimed at organizing active and practice-oriented learning activities of students, built on the principles of subject–subject interaction, modeling of professional situations, and reflective comprehension of experience.

The study identifies and characterizes the organizational and methodological foundations for the implementation of training technologies in the system of professional education, in particular substantiating the expediency of their step-by-step integration into the educational process (motivational, actualization, activity-based, reflective, and evaluative stages), and reveals the content of each stage, corresponding methods, and expected learning outcomes. It is shown that the stage-based organization of training ensures the integrity of the educational process, contributes to the intensification of cognitive activity, and promotes the development of the ability to make independent professional decisions.

The pedagogical potential of training as a means of forming professional, communicative, and reflective competencies, as well as developing soft skills of future specialists, is substantiated. The methodological aspects of implementing the training course “Technologies and Methods of Vocational Education” are specified, involving the integration of interactive teaching methods and the use of digital tools in the educational process. The practical significance of the study lies in the possibility of applying the proposed approaches in higher and vocational education institutions to improve the effectiveness of students’ professional training.

Prospects for further research are associated with the development of criteria and indicators for evaluating the effectiveness of training technologies, as well as with the study of the specifics of their application in the context of digital and blended learning.

Key words: training; interactive pedagogical technology; vocational education; professional training; future specialists; pedagogical technologies; soft skills; digitalization of education.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасний етап розвитку системи професійної освіти України характеризується глибокими трансформаційними процесами, зумовленими цифровізацією суспільства, інтеграцією в європейський освітній простір та зростанням вимог до якості підготовки фахівців. У цих умовах особливої актуальності набуває проблема оновлення змісту, форм і методів професійної підготовки, орієнтованих на формування компетентного, мобільного та конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно діяти в умовах професійної невизначеності та швидких змін.

Водночас аналіз сучасної освітньої практики свідчить про наявність певних суперечностей між потребою у формуванні практично орієнтованих професійних компетентностей майбутніх фахівців та переважанням традиційних, переважно репродуктивних методів навчання у закладах вищої та професійної освіти. Це зумовлює необхідність пошуку та впровадження ефективних педагогічних технологій, що забезпечують активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвиток їх критичного мислення, комунікативних умінь і здатності до професійної рефлексії.

За таких умов особливого значення набуває використання тренінгів як інтерактивної технології навчання, що дозволяє поєднати теоретичну підготовку з практичною діяльністю, моделювати реальні професійні ситуації та забезпечувати суб’єкт-суб’єкту взаємодію учасників освітнього процесу. Незважаючи на значний науковий інтерес до проблеми інтерактивного навчання, питання теоретико-методичного обґрунтування використання тренінгів у підготовці майбутніх фахівців професійної освіти потребує подальшого дослідження, що й зумовлює актуальність теми статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблема використання інтерактивних технологій навчання, зокрема тренінгових форм роботи, є предметом активних наукових досліджень як у вітчизняній, так і в зарубіжній педагогічній науці. Теоретичні засади інтерактивного навчання, його сутність, принципи та дидактичний потенціал розкрито у працях українських науковців, серед яких О. Пометун, Л. Пироженко, С. Сисоєва, О. Пехота та ін.

Важливі аспекти впровадження тренінгових технологій у професійну підготовку висвітлено у працях В. Ковальчук, Н. Волкової, І. Зязюна та ін., які розглядають тренінг як ефективний засіб

формування професійних умінь, розвитку комунікативної компетентності та педагогічної майстерності майбутніх фахівців.

Водночас аналіз наукових джерел свідчить, що, незважаючи на значну кількість досліджень, питання теоретико-методичних засад використання тренінгів у підготовці майбутніх фахівців професійної освіти потребує подальшого уточнення. Зокрема, недостатньо розробленими залишаються аспекти системного впровадження тренінгів у структуру освітніх програм, методики їх організації та оцінювання результативності, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та розкритті методичних аспектів використання тренінгів як інтерактивної технології навчання у підготовці майбутніх фахівців професійної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній педагогічній науці тренінг розглядається як багатовимірне явище, що поєднує риси методу, форми та технології навчання. Аналіз українських наукових джерел свідчить про відсутність єдиного підходу до визначення цього поняття, що зумовлює необхідність його комплексного осмислення.

Зокрема, Т. Ситнік трактує поняття «тренінг» як систему вправ і завдань, спрямованих на розвиток здібностей студентської молоді та формування в неї професійних умінь і навичок, що в сучасному освітньому дискурсі розглядаються як компетентності [7, с. 27].

У сучасному педагогічному дискурсі тренінг розглядається не як сукупність окремих вправ, а як цілісна система інтерактивних педагогічних дій, спрямованих на формування професійних компетентностей здобувачів освіти. У цьому контексті Р. Мельниченко та Н. Поліщук зазначають, що тренінг, з одного боку, постає як активна організаційна форма навчально-виховної роботи, яка ґрунтується на використанні досвіду і знань учасників та передбачає застосування активних практичних педагогічних і психологічних методів. З іншого боку, дослідники розглядають тренінг як інтерактивну технологію навчання, що характеризується чіткою структурою та визначеними атрибутами організації освітнього процесу [5, с. 64]. Такий підхід забезпечує можливість відтворення тренінгових занять і сприяє підвищенню якості освітнього процесу, а також досягненню практично орієнтованих результатів навчання.

У межах психолого-педагогічного підходу тренінг визначається як особлива форма організації навчальної взаємодії. Зокрема, у дослідженні В. Помилука тренінг розглядається як технологія навчання, що враховує особливості дорослої аудиторії та передбачає активну позицію її учасників, прояв ініціативи та самостійності в прийнятті рішень, а також інтелектуальну спроможність у процесі опрацювання конкретних проблемних питань і набуття практичних умінь та навичок [6, с. 473]. У цьому контексті акцент переноситься на розвиток особистості та практичне застосування знань.

Поділяємо думку дослідників (Л. Ванюга, С. Калаур, Я. Топорівська), які визначають тренінг як ефективну інноваційну технологію, яка сприяє підвищенню якості професійного навчання здобувачів [1].

У контексті інтерактивного навчання тренінг розглядається як складова ширшої системи методів, спрямованих на активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Як зазначає О. Макеева, інтерактивні методи (дискусії, кейс-стаді, проекти, тренінги) спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності та формування професійної культури майбутніх фахівців. Авторка переконана, що перевагою тренінгового навчання є те, що при проведенні тренінгу у викладача є змога інтегрувати декілька методів інтерактивного навчання, що своєю чергу, підвищує ефективність засвоєння нових знань, формування професійних умінь та навичок [4, с. 98]. Це дозволяє визначити тренінг як один із найбільш ефективних інструментів реалізації принципів активного навчання.

Відтак, у межах нашого дослідження під тренінгом доцільно розуміти *інтерактивну педагогічну технологію*, що передбачає організацію активної, практико-орієнтованої діяльності здобувачів освіти на основі моделювання професійних ситуацій, групової взаємодії та рефлексії, спрямовану на формування професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Проаналізуємо особливості організації та педагогічний потенціал тренінгу в контексті професійної підготовки майбутніх фахівців.

Т. Зубрицька та Л. Зубрицька обґрунтовують доцільність використання тренінгу як педагогічної технології, підкреслюючи його ефективність в організації та реалізації освітнього процесу, зокрема у контексті «формування в студентів програмових результатів навчання, організації різних видів діяльності, виховання особистісного ставлення до розв'язання ситуаційних задач у професійній діяльності» [3, с. 145].

Зокрема, організація тренінгу в освітньому процесі має системний характер і передбачає: інтеграцію в навчальні дисципліни; орієнтацію на формування професійних компетентностей; активну взаємодію учасників освітнього процесу.

Тренінгові технології є ключовим елементом системи активних методів навчання. Як зазначає О. Цюняк, їх використання у закладах вищої освіти спрямоване на формування спеціальних умінь і навичок студентів на основі відповідного рівня знань, що відображають специфіку професійної діяльності фахівця та визначають рівень його професіоналізму [8, с. 154]. З огляду на це, такі технології розглядаються як ефективний інструмент розвитку професійної компетентності майбутніх педагогів.

Водночас важливим є положення про те, що тренінг як форма навчання забезпечує розвиток не лише професійних, а й так званих *soft skills* – комунікативних, рефлексивних, емоційних умінь [2]. У цьому контексті тренінг стає інструментом комплексного розвитку особистості майбутнього фахівця.

Окремі дослідження акцентують увагу на практичній спрямованості тренінгів. Зокрема, доведено, що проведення занять у тренінговій формі сприяє формуванню конкретних моделей професійної поведінки та алгоритмів діяльності [3]. Це дозволяє підвищити рівень готовності студентів до реальної професійної діяльності.

Узагальнюючи наукові підходи, можна зробити висновок, що ефективна організація тренінгів у системі професійної підготовки передбачає:

- включення тренінгів у структуру освітніх програм;
- орієнтацію на практичний результат;
- створення умов для активної участі здобувачів освіти;
- забезпечення рефлексивного компоненту навчання.

На нашу думку, організація тренінгів у підготовці майбутніх фахівців професійної освіти повинна розглядатися не як допоміжний елемент, а як ключовий компонент освітнього процесу, оскільки саме тренінг дозволяє подолати розрив між теоретичними знаннями та практичною діяльністю. Крім того, його ефективність значною мірою залежить від системності впровадження, а не епізодичного використання.

Інтеграція тренінгових технологій у систему професійної підготовки майбутніх фахівців характеризується значним педагогічним потенціалом, що зумовлює її активне впровадження в освітній процес. Узагальнення наукових підходів дає підстави виокремити ключові переваги використання тренінгів як інтерактивної технології навчання.

Передусім, тренінги забезпечують активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти, оскільки передбачають їх безпосередню участь у виконанні практичних завдань, обговоренні та прийнятті рішень. Це сприяє переходу від пасивного засвоєння знань до їх свідомого конструювання.

Важливою перевагою є практико-орієнтований характер навчання, що реалізується через моделювання реальних професійних ситуацій. У межах тренінгу створюються умови, максимально наближені до майбутньої професійної діяльності, що забезпечує формування не лише знань, але й умінь їх застосування.

Крім того, тренінгові технології сприяють розвитку комунікативних та соціальних компетентностей, зокрема вміння працювати в команді, вести професійний діалог, аргументовано відстоювати власну позицію. Це відповідає сучасним вимогам до фахівців професійної освіти, діяльність яких має виражений соціально-комунікативний характер.

Не менш значущою є можливість формування рефлексивних умінь, що забезпечують здатність до самоаналізу, оцінювання результатів власної діяльності та визначення шляхів професійного самовдосконалення. Саме рефлексивний компонент є важливою умовою становлення професійної компетентності.

Також слід відзначити, що тренінги створюють сприятливі умови для індивідуалізації та диференціації навчання, оскільки дозволяють вра-

ховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, їх досвід, рівень підготовки та професійні інтереси.

Узагальнюючи зазначене, можна стверджувати, що тренінгові технології забезпечують комплексний вплив на процес професійної підготовки, поєднуючи когнітивний, діяльнісний та особистісний аспекти навчання.

Практичну реалізацію зазначених положень проілюстровано на прикладі підготовки здобувачів освітньо-професійної програми «Професійна освіта. Цифрові технології» у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника впровадження тренінг-курсу «Технології і методика професійної освіти» здійснюється на засадах поетапної організації освітнього процесу, що передбачає інтеграцію теоретичної підготовки з практичною діяльністю.

Реалізація курсу відбувається через систему тренінгових занять, побудованих за логікою поступового ускладнення змісту та видів діяльності. Кожне заняття має чітку структуру та включає такі компоненти: мотиваційно-цільовий етап, актуалізацію попереднього досвіду, виконання інтерактивних вправ, рефлексію та оцінювання результатів.

Методика проведення тренінгу передбачає використання комплексу інтерактивних методів, серед яких: кейс-метод, рольові та ділові ігри, мозковий штурм, робота в малих групах, метод проєктів, цифрові симуляції та вправи на розвиток рефлексивного мислення. Особлива увага приділяється моделюванню професійних ситуацій, що дозволяє здобувачам освіти відпрацьовувати педагогічні дії в умовах, максимально наближених до реальної професійної діяльності.

Змістове наповнення курсу орієнтоване на формування ключових професійних компетентностей майбутніх фахівців, зокрема:

- здатності до проєктування освітнього процесу;
- володіння сучасними методами навчання;
- уміння використовувати цифрові технології у професійній діяльності;
- розвитку комунікативних та організаційних умінь;
- формування навичок самоаналізу та педагогічної рефлексії.

Важливою складовою реалізації тренінг-курсу є використання цифрових інструментів (онлайн-дошки, платформи для спільної роботи, інтерактивні опитування), що забезпечує підвищення рівня залученості здобувачів освіти та сприяє розвитку їх цифрової компетентності.

З метою узагальнення організаційно-методичних засад реалізації Тренінг-курсу «Технології і методика професійної освіти» доцільно структурувати процес його впровадження за відповідними етапами (див. табл. 1), що відображають логіку тренінгової діяльності, зміст навчальної взаємодії, використані методи та очікувані результати. Такий підхід дозволяє системно представити особливості організації тренінгового навчання та конкретизувати механізми формування професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Таблиця 1

Організаційно-методичні засади реалізації тренінг-курсу «Технології і методика професійної освіти»

Етап тренінгу	Зміст діяльності	Методи та форми роботи	Очікувані результати
Мотиваційний	Постановка цілей, актуалізація значущості теми	Дискусія, проблемні запитання	Формування мотивації до навчання
Актуалізаційний	Виявлення наявних знань і досвіду	Мозковий штурм, асоціативні вправи	Активізація пізнавальної діяльності
Діяльнісний	Виконання практичних завдань, моделювання ситуацій	Кейс-метод, рольові ігри, робота в групах	Формування професійних умінь
Рефлексивний	Аналіз діяльності, обговорення результатів	Рефлексивні вправи, самооцінювання	Розвиток критичного мислення
Оціночний	Підбиття підсумків, зворотний зв'язок	Тестування, взаємооцінювання	Усвідомлення досягнутих результатів

Як засвідчують дані, наведені в таблиці 1, реалізація тренінг-курсу ґрунтується на поетапній організації освітнього процесу, що забезпечує логічно послідовний перехід від формування мотивації здобувачів освіти до їх активної діяльності та подальшого рефлексивного осмислення результатів навчання. Використання комплексу інтерактивних методів на кожному етапі сприяє підвищенню рівня залученості здобувачів освіти, розвитку їх професійних умінь, а також формуванню здатності до самостійного прийняття педагогічних рішень. Водночас інтеграція діяльнісного та рефлексивного компонентів забезпечує цілісність і результативність процесу професійної підготовки майбутніх фахівців.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Таким чином, використання тренінгу як інтерактивної технології навчання у підготовці майбутніх фахівців професійної освіти забезпечує ефективне поєднання теоретичної та практичної складових освітнього процесу, сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвитку їх професійних компетентностей.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у розробленні критеріїв і показників оцінювання ефективності тренінгових технологій, а також у дослідженні особливостей їх використання в умовах цифровізації освітнього середовища та змішаного навчання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ванюга Л. С., Калаур С. М., Топорівська Я. В. Тренінг як ефективна технологія у професійній підготовці майбутніх акторів: теоретико-методичні аспекти. *Педагогічні науки: теорія та практика*. № 3. С. 52–59.
2. Демиденко Т., Станіславчук В. Тренінгові технології формування soft skills у майбутніх фахівців соціальної сфери. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. № 4. С. 136–144.
3. Зубрицька Т., Зубрицька Л. Тренінг як метод професійно орієнтованого навчання. *Нові технології навчання*. № 94. С. 143–148.
4. Макеєва О. А. Інтерактивні методи навчання у процесі формування професійної культури майбутніх соціальних працівників. *Педагогічні науки*. № 2(69). С. 94–98.
5. Мельниченко Р. К., Поліщук Н. М. Тренінг як форма інтерактивної педагогічної технології та його

роль у підготовці вчителя біології та основ здоров'я. *Проблеми освіти*. С. 63–67.

6. Помилуко В. Ю. Використання тренінгу в системі корпоративного навчання дорослих. *Проблеми сучасної психології*. № 28. С. 469–480.

7. Ситнік Т. Використання тренінгу як інтерактивної технології навчання на заняттях з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у медичних закладах вищої освіти. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. № 2. С. 24–31.

8. Цюняк О. Формування професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності засобами тренінгових технологій. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. № 1(21). С. 152–157.

REFERENCES

1. Vaniuha, L., Kalaur, S., Toporivska, Ya. (2024). Treninh yak efektyvna tekhnolohiia u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh aktoriv: teoretyko-metodychni aspekty [Training as an effective technology in the professional training of future actors: theoretical and methodological aspects]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka*. №3. S. 52–59. [in Ukrainian]
2. Demydenko, T., Stanislavchuk, V. (2025). Treninhovi tekhnolohii formuvannia soft skills u maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi sfery [Training technologies for the formation of soft skills in future social specialists]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seriia: Pedahohichni nauky*. №4. S. 136–144. [in Ukrainian]
3. Zubrytska T., Zubrytska L. (2020). Treninh yak metod profesiino oriientovanoho navchannia [Training as a method of professionally oriented learning]. *Novi tekhnolohii navchannia*. №94. S. 143–148. [in Ukrainian]
4. Makeieva, O. (2016). Interaktyvni metody navchannia u protsesi formuvannia profesiinoi kultury maibutnikh sotsialnykh pratsivnykyv [Interactive teaching methods in the process of forming professional culture of future social workers]. *Pedahohichni nauky*. 2(69). S. 94–98. [in Ukrainian]
5. Melnychenko, R., Polishchuk, N. (2019). Treninh yak forma interaktyvnoi pedahohichnoi tekhnolohii ta yoho rol u pidhotovtsi vchytelia biolohii ta osnov zdorovia [Training as a form of interactive pedagogical technology and its role in the training of biology and health teachers]. *Problemy osvity*. S. 63–67 [in Ukrainian]
6. Pomyliuko, V. (2015). Vykorystannia treninhu v systemi korporativnoho navchannia doroslykh [Use of

training in the system of corporate adult education]. Problemy suchasnoi psykholohii. №28. S. 469–480. [in Ukrainian]

7. Sytnik, T. (2023). Vykorystannia treninhu yak interaktyvnoi tekhnolohii navchannia na zaniattiakh z dystsypliny «Ukrainska mova (za profesiinym spriamuvanniam)» u medychnykh zakladakh vyshchoi osvity [Use of training as an interactive learning technology in teaching the discipline “Ukrainian language (for professional purposes)” in medical higher education institutions]. Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seria: Pedahohichni nauky. №2. S. 24–31 [in Ukrainian]

8. Tsyniak, O. (2020). Formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnikh mahistriv pochatkovoї osvity do innovatsiinoї diialnosti zasobamy treninhovykh tekhnolohii [Formation of professional readiness of future masters of primary education for innovative activity by means of training technologies]. Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia. 1(21). S. 152–157. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ДЕРЕНЮК Мар'яна – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, педагогічний факультет Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: теоретико-методичні аспекти використання тренінгу як інтерактивної технології навчання у підготовці майбутніх фахівців професійної освіти.

ПАСКА Тарас – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, педагогічний факультет, Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: теоретико-методичні аспекти використання тренінгу як інтерактивної технології навчання у підготовці майбутніх фахівців професійної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

DERENIUK Mariana – Doctor of Philosophy (PhD), Assistant of the Bohdan Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management Vasyl Stefanyk Carpathian National University.

Scientific interests: theoretical and methodological framework for the use of training as an interactive learning technology in the preparation of future vocational education professionals.

PASKA Taras – Doctor of Philosophy (PhD), Assistant of the Bohdan Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management Vasyl Stefanyk Carpathian National University.

Scientific interests: theoretical and methodological framework for the use of training as an interactive learning technology in the preparation of future vocational education professionals.

Стаття надійшла до редакції 03.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 12.01.2026 р.

УДК 378.147:51:63

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-366-370

БОРОЗЕНЕЦЬ Наталія –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри вищої математики та фізики
Сумського національного аграрного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1023-4241>
e-mail: bnataliya3009@gmail.com

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИКЛАДНИХ ЗАДАЧ У РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ АГРАРНИХ ЗВО

У статті обґрунтовано актуальність розвитку критичного мислення здобувачів освіти аграрних ЗВО в умовах трансформації сучасної системи освіти, зумовленої впровадженням компетентнісного підходу, цифровізацією навчального процесу та інтеграцією у європейський освітній простір. Наголошено, що критичне мислення є ключовою складовою професійної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі, оскільки забезпечує здатність до аналізу, оцінювання інформації, прийняття обґрунтованих рішень та ефективного застосування математичних знань у професійній діяльності.

Визначено, що прикладні задачі, орієнтовані на реальні процеси аграрної сфери, створюють умови для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, формування навичок аналізу, синтезу, аргументації та рефлексії.

Метою дослідження є визначення методичних аспектів використання прикладних задач у процесі вивчення математичних дисциплін для розвитку критичного мислення здобувачів освіти аграрних ЗВО.

У статті охарактеризовано критерії добору прикладних задач (професійна спрямованість, проблемність, міждисциплінарність, практична значущість), етапи організації роботи з ними та педагогічні умови їх ефективного використання в освітньому процесі.

Наведено приклад інтегрованої прикладної задачі з математичного аналізу, пов'язаної з оптимізацією урожайності сільськогосподарських культур, що демонструє можливості поєднання математичного апарату з економічною та професійною інтерпретацією результатів. Показано, що розв'язування таких задач сприяє не лише засвоєнню математичних знань, а й розвитку здатності критично оцінювати адекватність математичних моделей, усвідомлювати їх обмеження та враховувати реальні виробничі й екологічні чинники.

Зроблено висновок, що систематичне використання прикладних задач у процесі вивчення математичних дисциплін є ефективним засобом розвитку критичного мислення як складової професійної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі.

Ключові слова: критичне мислення, прикладні задачі, математичні дисципліни, здобувачі освіти аграрних ЗВО, методичні аспекти.